

صدا و سمای جمهوری اسلامی ایران
معاونت فضای مجازی
اتاق و شنیت

رصد جامع فضای مجازی

واکنش افکار عمومی به پایان مهلت ۶ روزه آتش بس
میان ایران و آمریکا

۲۵ الی ۲۶ مرداد ۱۴۰۵

بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گزاره‌های اصلی

تفاهم‌نامه اسلام‌آباد به کانون اصلی روایت‌سازی درباره آینده مناسبات ایران و آمریکا تبدیل شده است؛ جریان اصولگرا و روزمره‌نویس با برجسته‌سازی بدعهدی آمریکا و سابقه پیمان‌شکنی‌های آن، درصدد تقویت بی‌اعتمادی افکار عمومی به تفاهم‌نامه و القای ضرورت حفظ آمادگی دفاعی است؛ در مقابل، جریان اصلاح‌طلب بر پرهیز از تنش، تداوم مسیر دیپلماسی و تکمیل فرایند پایان جنگ به‌عنوان تنها راه مهار تهدید تأکید دارد.

۱

مدیریت ایران در تنگه هرمز به میدان امتحان دو روایت متضاد درباره توان دفاعی و حاکمیت دریایی تبدیل شده است؛ جریان معاند با وارونه‌نمایی مدیریت ایران در تنگه هرمز و بازنمایی آن به‌صورت قدرت‌نمایی از محاصره دریایی آمریکا، درصدد القای ناتوانی ایران در کنترل آبراه راهبردی و وابستگی امنیت ملی به اراده خارجی است؛ در مقابل، جریان اصولگرا و روزمره‌نویس با برجسته‌سازی فرمان‌روایی ایران بر تنگه و به‌چالش کشیدن حضور قدرت‌های فرامنطقه‌ای، آن را اثبات اقتدار دریایی و شکست محاسباتی طرف مقابل صورت‌بندی می‌کند.

۲

هزینه‌های جنگ برای آمریکا به یکی از محورهای روایت‌سازی درباره اراده دو طرف تبدیل شده است؛ جریان اصولگرا و روزمره‌نویس با تأکید بر ناتوانی ترامپ در تحمیل خواسته‌هایش و فرسایشی‌شدن جنگ برای آمریکا، هزینه‌های تحمیل‌شده را به‌عنوان عامل بازدارنده در برابر بازگشت درگیری و ابزار افزایش قدرت چانه‌زنی ایران برجسته می‌کند؛ در مقابل، جریان معاند با بازنمایی همین وضعیت به‌عنوان نشانه‌ای از بی‌ثباتی و شکنندگی کشور در برابر فشارهای خارجی، درصدد تقویت تصویر تضعیف‌شدن ایران در عرصه بین‌الملل است.

۳

احتمال بازگشت درگیری نظامی به نقطه اتصال نگرانی امنیتی با فشار معیشتی بدل شده است؛ جریان معاند با ضریب‌دهی به بحران معیشت مردم در سایه جنگ مجدد با آمریکا و برجسته‌سازی اثرات آن بر بازار ارز، گرانی و کاهش قدرت خرید، درصدد تبدیل نارضایتی اقتصادی به روایت فراگیر «کشیده‌شدن کشور به ویرانی و جنگ» و فشار به حاکمیت برای عقب‌نشینی است؛ در مقابل، جریان‌های داخلی با تأکید بر پایان جنگ، تداوم دیپلماسی و اولویت‌دادن به معیشت در شرایط پس از جنگ، تلاش می‌کنند گمانه بازگشت درگیری را به‌عنوان عاملی ضد توسعه و ضد منافع ملی بی‌اعتبار سازند و امنیت اقتصادی را با امنیت ملی پیوند دهند.

۴

شبکه

مسائل

شایعه پراکنی درباره
امتیازدهی پشت پرده ایران
برای رفع محاصره

مانور معاندین بر
ادعای ترامپ پیرامون
مذاکره با سپاه

مطالبه از دولت برای
ایستادگی مقابل آمریکا

بازنمایی بدعهدی های
آمریکا در ۶۰ روز گذشته

جنگ - واکنش های انتقادی
به تداوم اختلاف افکنی و
طرح دوقطبی مذاکره

هراس افکنی معاندین
از پایان مهلت ۶۰ روزه
آتش بس

انتقادات اصلاح طلبان به
طرح پاداش برای کشتن و
اسارت سربازان آمریکایی

برجسته سازی
اظهارات دکتر قالیباف
درباره تفاهم نامه و پیروزی
ایران در جنگ

انعکاس موضع
عراقچی درباره نقض
تفاهم نامه اسلام آباد
توسط آمریکا

۹۹ کلان روایت ها

وارونه نمایی مدیریت ایران
در تنگه هرمز و قدرت نمایی
از محاصره دریایی آمریکا

جریان انتشار روایت:
معاندین

تاکید بر پرهیز از تنش و
تداوم مسیر دیپلماسی
برای پایان جنگ

جریان انتشار روایت:
اصلاح طلب

برجسته سازی بدعهدی
آمریکا و بی اعتمادی مردم به
تفاهمنامه

جریان انتشار روایت:
اصولگرا. روزمره نویس

ضریب دهی به بحران
معیشت مردم در سایه جنگ
مجدد نظامی با آمریکا

جریان انتشار روایت:
معاندین

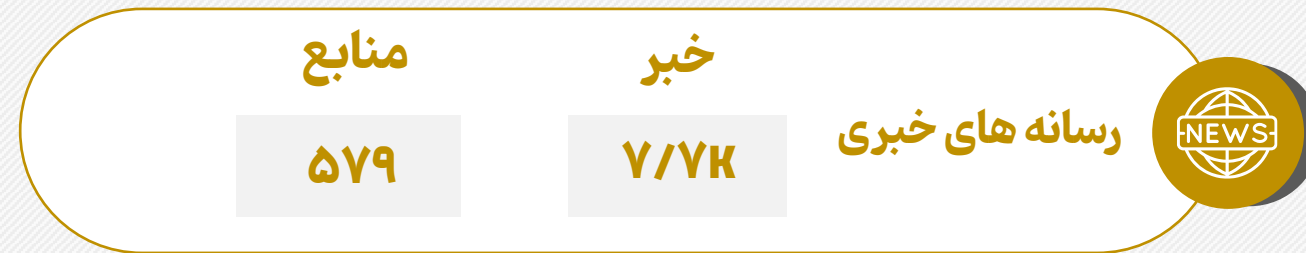
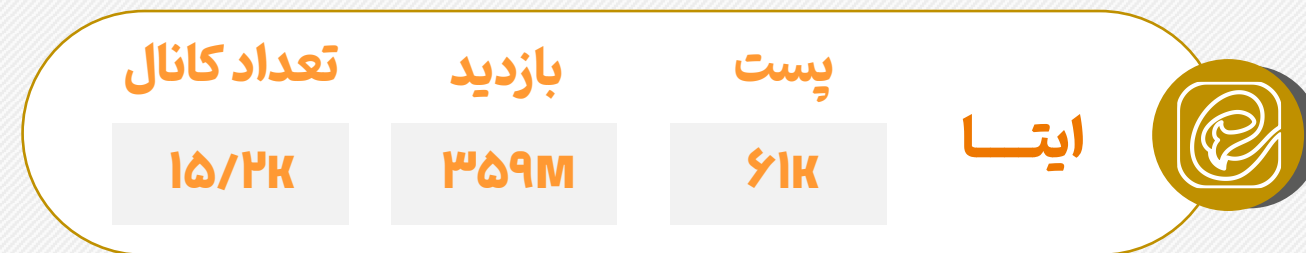
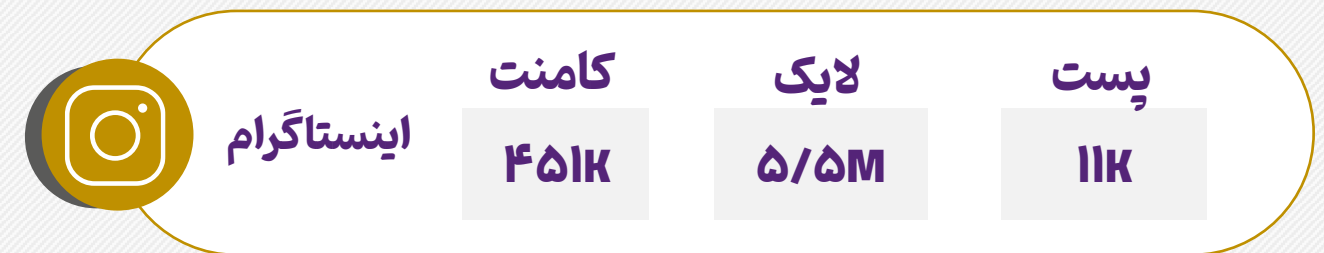
تاکید بر ناتوانی و
فرسایشی شدن جنگ ایران
برای ترامپ

جریان انتشار روایت:
اصولگرا. روزمره نویس

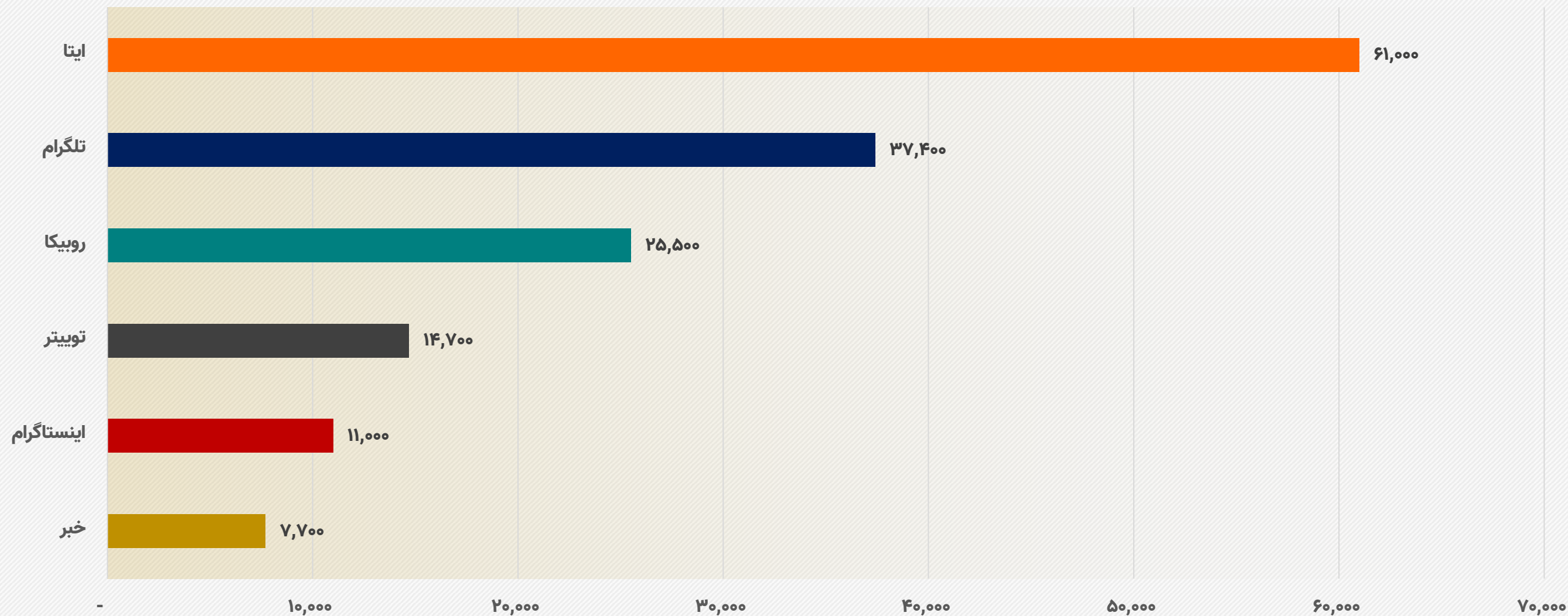
تحلیل داده‌های فضای مجازی

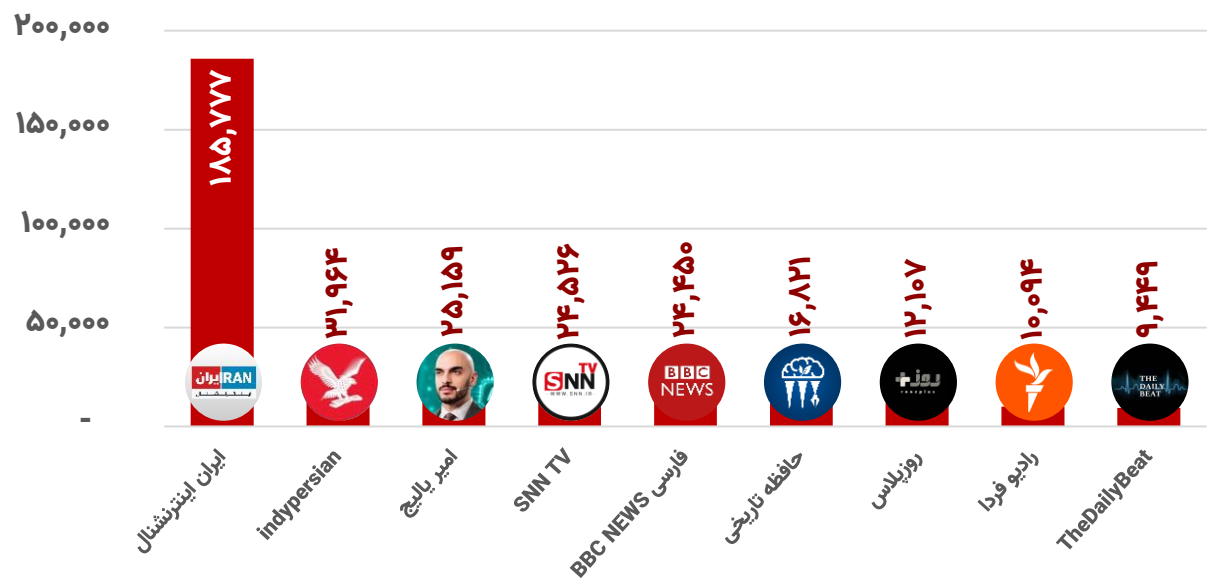
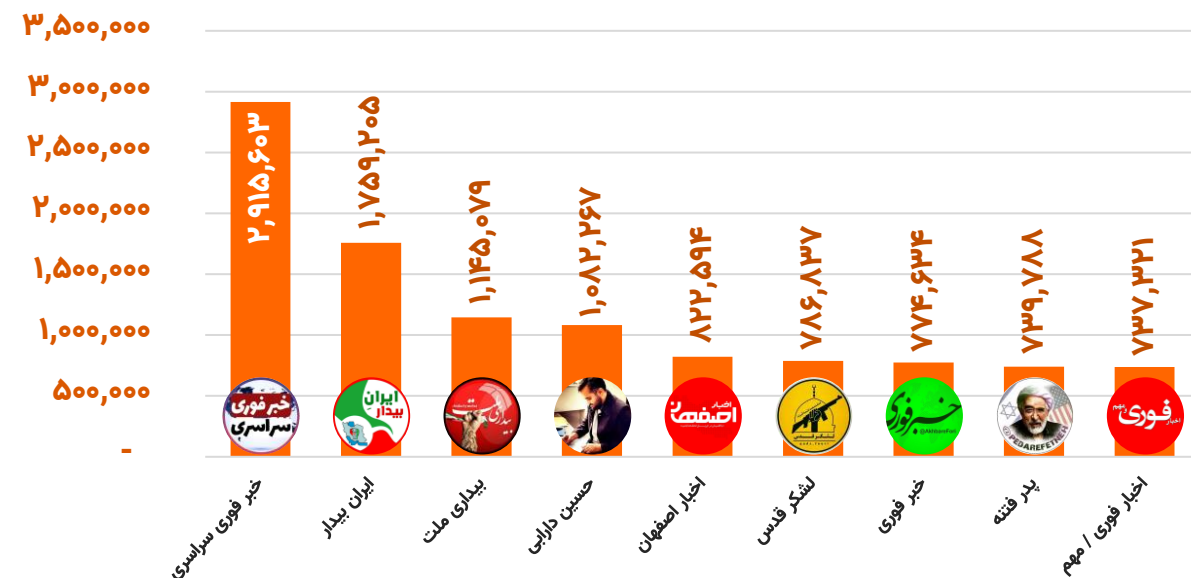
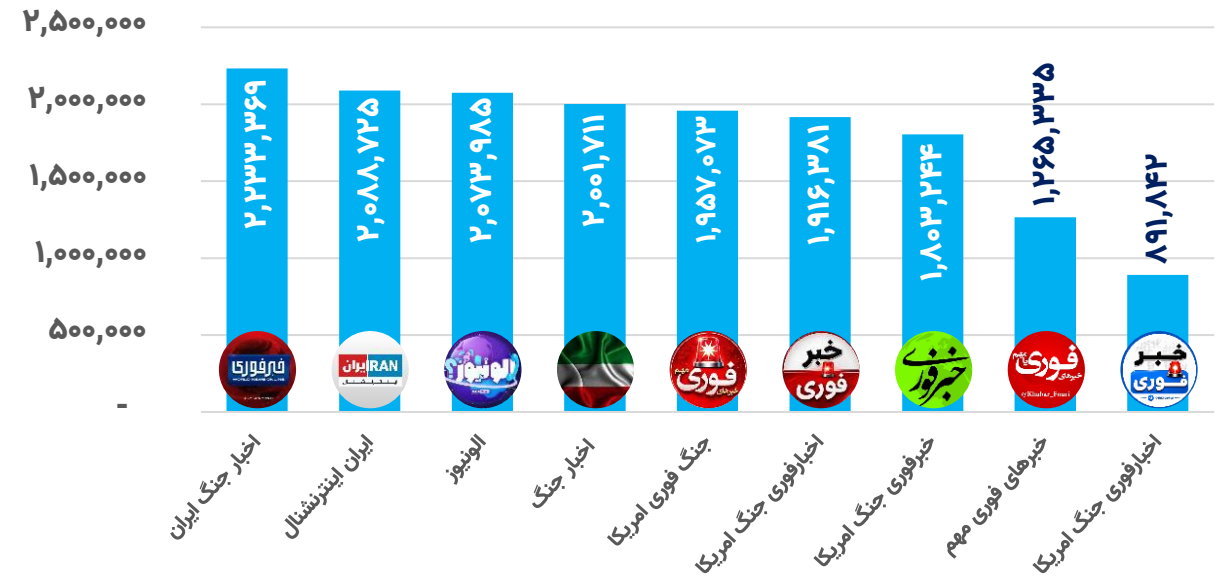
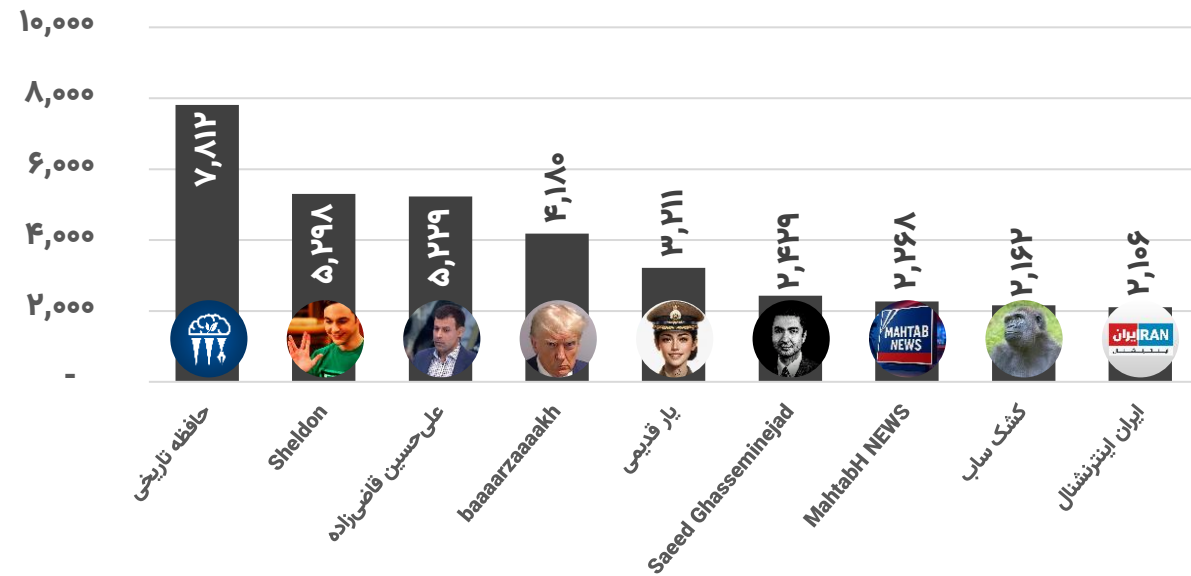
داده‌های فضای مجازی

مقایسه میزان تولید محتوا بسترهای فضای مجازی

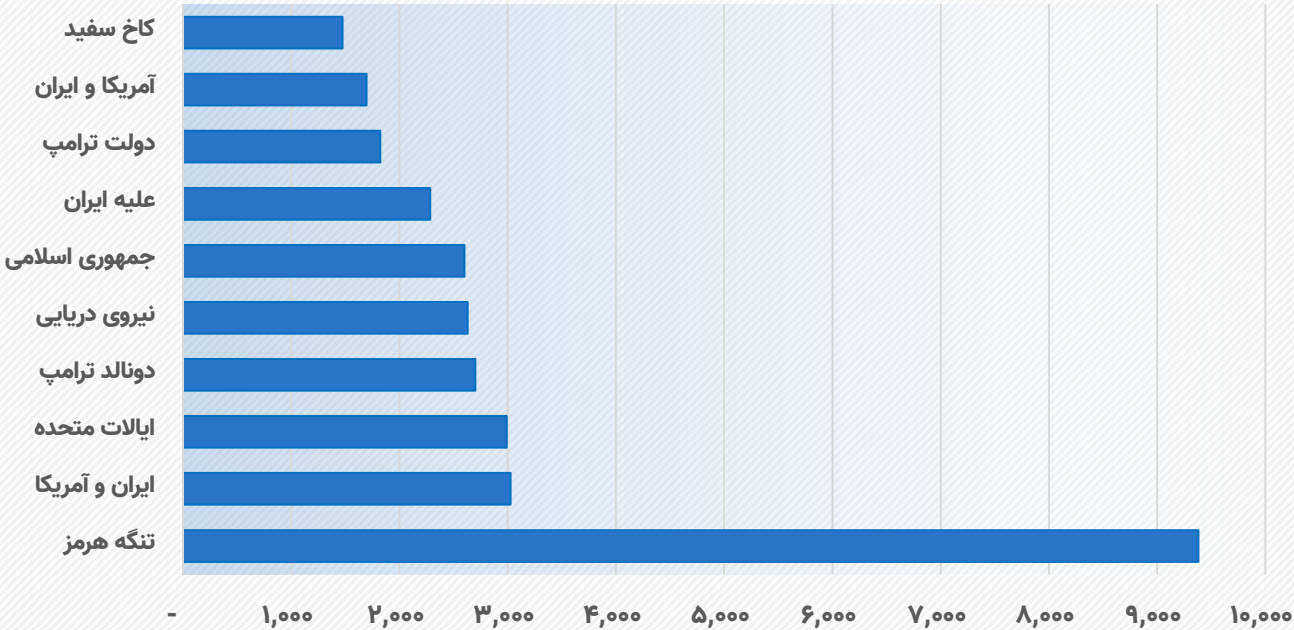

کاربران برتر بسترهای فضای مجازی (بر اساس بازدید و لایک)

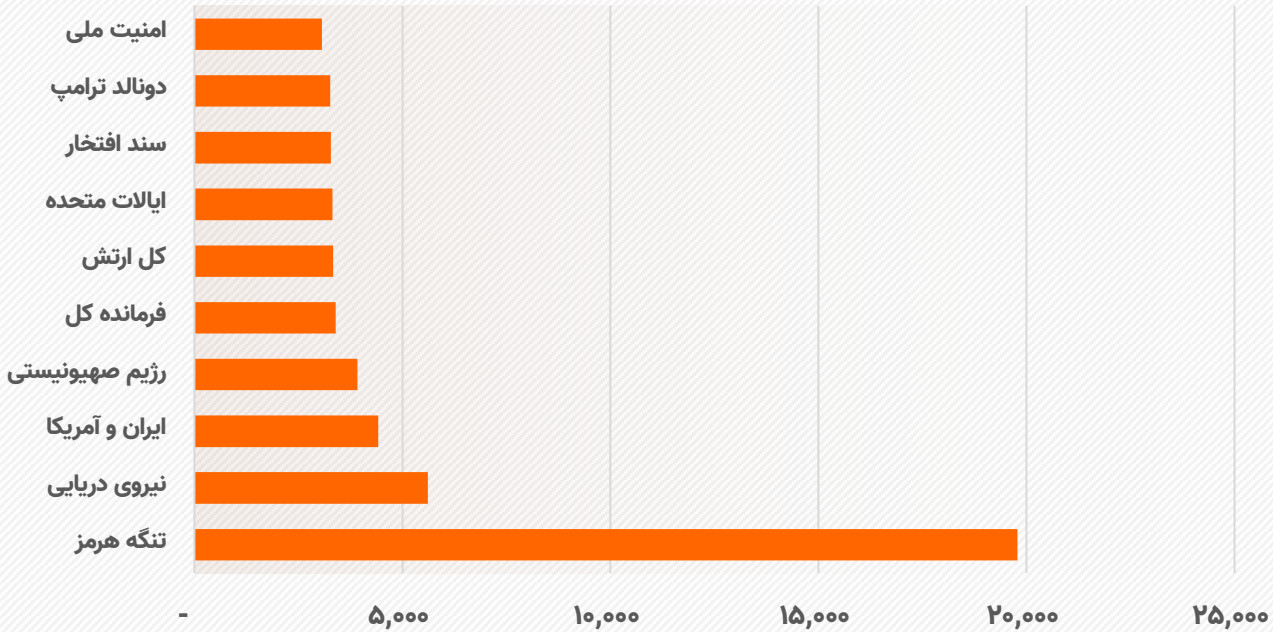

ابرواژه برتر تلگرام

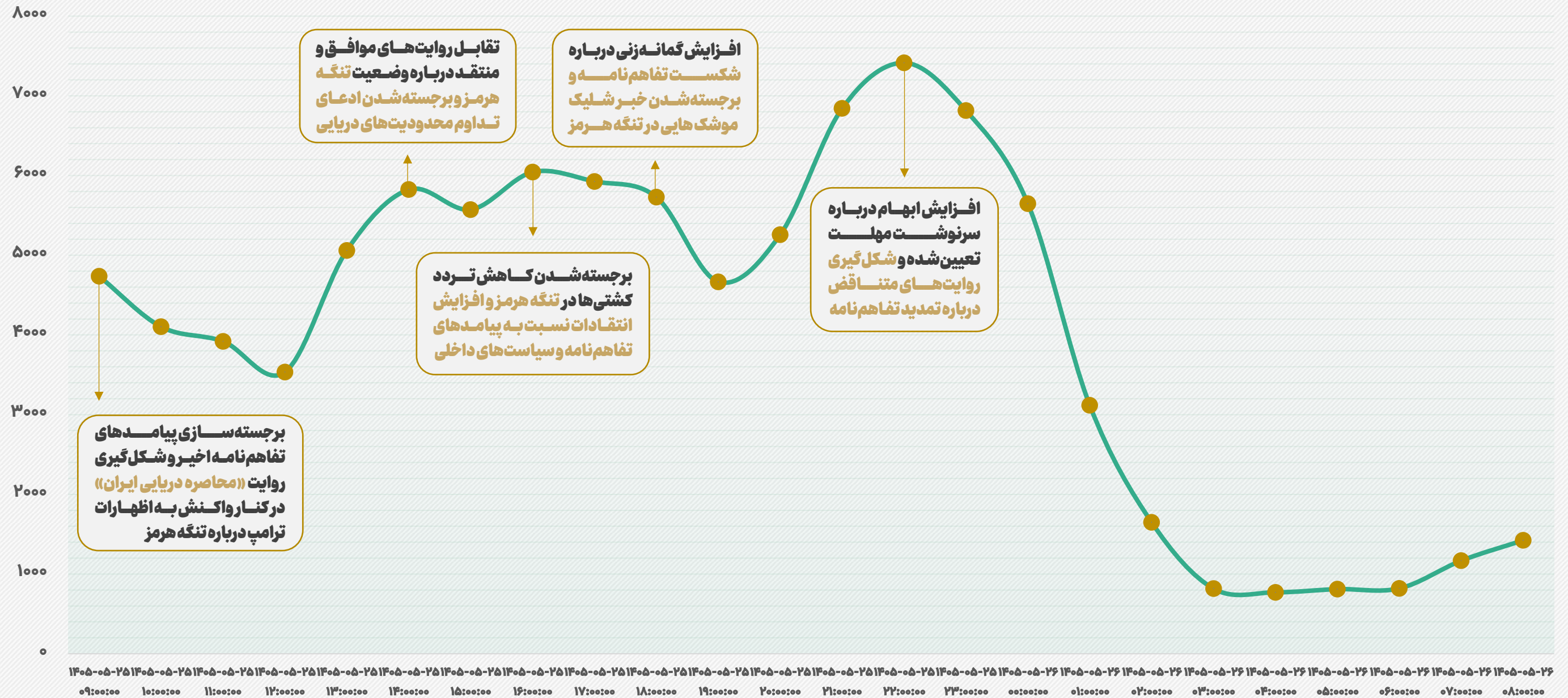
ابرواژه برتر ایتا

بررسی روند انتشار محتوا

بخش دوم

نمودار مقایسه نوسان روند انتشار محتوا در فضای مجازی

قله ساعت--۹: بیست و پنجم مرداد ماه ۱۴۰۵

در این ساعت، بخش قابل توجهی از محتوای منتشرشده حول پیامدهای تفاهم‌نامه اخیر و ارزیابی عملکرد دولت و قالیباف شکل گرفت. در بخشی از محتوا، با بازنشر مطالبی درباره «سند افتخار از زبان قالیباف»، این تفاهم‌نامه به عنوان توافقی کم‌اثر مورد انتقاد قرار گرفت و ادعاهایی درباره ایجاد محدودیت در تردد دریایی و تضعیف موقعیت ایران در تنگه هرمز مطرح شد. همزمان، اظهارات منتسب به ترامپ درباره قرار دادن تنگه هرمز در قلمرو آمریکا نیز به یکی از محورهای مورد توجه کاربران تبدیل شد و واکنش‌های مختلفی از جمله تمسخر، انتقاد و تشکیک در عقلانیت رئیس‌جمهور آمریکا را به دنبال داشت. در کنار این موارد، گزارش‌هایی درباره توافق با عمان بر سر مسیر جنوبی تنگه هرمز نیز بازنشر شد و بخشی از کاربران آن را در ارتباط با تلاش برای مدیریت وضعیت تردد کشتی‌ها و کاهش محدودیت‌های ایجادشده تحلیل کردند. در مجموع، محور غالب این قله بر ارزیابی پیامدهای تفاهم‌نامه، وضعیت تردد دریایی در تنگه هرمز و واکنش به مواضع آمریکا متمرکز بود.

قله ساعت--۱۴: بیست و پنجم مرداد ماه ۱۴۰۵

در این ساعت، موضوع وضعیت تنگه هرمز به یکی از محورهای اصلی تقابل روایت‌ها در فضای مجازی تبدیل شد. جریان‌های همسو با جمهوری اسلامی با انتشار مطالبی درباره «مسیر ایرانی»، هماهنگی تردد نفتکش‌ها با سپاه و مدیریت عبور و مرور در منطقه، تلاش کردند وضعیت موجود را ناشی از افزایش کنترل و اقتدار ایران در تنگه هرمز نشان دهند. در مقابل، جریان‌های منتقد و معارض با بازنشر مطالبی درباره خلبانان اسیر، تحریم‌های جدید کانادا علیه فرماندهان سپاه و محدودیت‌های ایجادشده در تردد دریایی، وضعیت موجود را نشانه تداوم فشار بر ایران ارزیابی کردند. همزمان، مطالب منتشرشده از سوی رسانه‌های اسرائیلی درباره پایان مهلت ۶۰ روزه نیز در بخشی از محتوا مورد توجه قرار گرفت و با احتمال تشدید تنش میان ایران و آمریکا پیوند داده شد. بنابراین، در این قله، مسئله تنگه هرمز بیش از آنکه صرفاً به یک موضوع خبری محدود باشد، به عرصه‌ای برای تقابل دو روایت درباره میزان اقتدار ایران و آثار تفاهم‌نامه اخیر تبدیل شد.

قله ساعت--۱۶ بیست و پنجم مرداد ماه ۱۴۰۵

در این ساعت، انتشار گزارش‌هایی درباره کاهش قابل توجه تردد کشتی‌ها در تنگه هرمز، توجه کاربران را به وضعیت حمل‌ونقل دریایی و پیامدهای اقتصادی آن معطوف کرد. گزارش منتشرشده درباره کاهش تردد از حدود ۱۳۰ فروند به ۱۲ فروند، در بخش قابل توجهی از محتوا بازنشر شد و به عنوان نشانه‌ای از تشدید محدودیت‌های ایجادشده در منطقه مورد استفاده قرار گرفت. همزمان، اظهارات منوچهر متکی درباره «استراتژی جنگ محدود» و محاصره ایران نیز مورد توجه قرار گرفت و در ادامه بحث‌هایی درباره مسئولیت دولت، قالیباف و سایر نهادهای تصمیم‌گیر در شکل‌گیری شرایط موجود شکل گرفت. در بخشی از محتوای منتقدانه، عبارت‌هایی مانند «دست‌آورد مذاکره، محاصره دریایی بود» برای زیر سؤال بردن نتایج تفاهم‌نامه اخیر مورد استفاده قرار گرفت. در مجموع، محور اصلی این قله بر کاهش تردد دریایی، پیامدهای احتمالی آن بر اقتصاد و حمل‌ونقل و افزایش انتقادات نسبت به نحوه مدیریت شرایط موجود متمرکز بود.

قله ساعت--۱۸ بیست و پنجم مرداد ماه ۱۴۰۵

در این ساعت، انتشار مجموعه‌ای از گزارش‌های رسانه‌های خارجی درباره احتمال تشدید فشار اقتصادی و فروپاشی تفاهم‌نامه، حجم محتوای مرتبط با آینده روابط ایران و آمریکا را افزایش داد. اظهارات عراقچی مبنی بر اینکه ایران مذاکرات برای تمدید انجام نمی‌دهد نیز در همین چارچوب بازنشر شد و از سوی برخی کاربران به عنوان نشانه پایان مرحله فعلی مذاکرات مورد توجه قرار گرفت. در ادامه، انتشار ادعای شلیک موشک کروز ضدکشتی توسط سپاه به یک شناور در تنگه هرمز، موج جدیدی از واکنش‌ها را در فضای مجازی ایجاد کرد. بخشی از کاربران این خبر را نشانه افزایش سطح تنش نظامی و احتمال ورود تقابل ایران و آمریکا به مرحله جدید دانستند و بخشی دیگر آن را در چارچوب سیاست بازدارندگی و کنترل تردد دریایی ایران تحلیل کردند. در مجموع، این قله با همزمانی دو محور شکل گرفت؛ از یک سو افزایش گمانه‌زنی درباره پایان یا شکست تفاهم‌نامه و از سوی دیگر برجسته‌شدن یک شایعه در تنگه هرمز که نگرانی‌ها درباره تشدید تنش را افزایش داد.

قله ساعت: ۲۲ بیست و پنجم مرداد ماه ۱۴۰۵

در ساعات پایانی روز، موضوع اصلی محتواها از وضعیت میدانی تنگه هرمز به سرنوشت مهلت تعیین شده و احتمال تمدید یا پایان تفاهم نامه تغییر کرد. انتشار ادعاهایی درباره توافق برای تمدید مهلت از سوی برخی رسانه ها، در کنار تکذیب یا نبود تأیید رسمی، موجب شکل گیری روایت های متناقض در فضای مجازی شد. در بخشی از محتوا، کاربران با اشاره به تجربه مذاکرات و تمدیدهای قبلی، احتمال تکرار این روند را مطرح کردند و با استفاده از ادبیات طنز، نسبت به تداوم بلا تکلیفی موجود واکنش نشان دادند. همزمان، گزارش هایی درباره اطلاع کاخ سفید از حرکت شرایط به سمت «جنگ اقتصادی» نیز مورد توجه قرار گرفت و نگرانی از پیامدهای اقتصادی و تجاری ادامه تنش ها را افزایش داد. در مجموع، قله پایانی روز بیشتر بر ابهام درباره تمدید تفاهم نامه، نبود روایت رسمی و واحد درباره آینده مذاکرات و افزایش نگرانی ها از ادامه فشار اقتصادی و تنش میان ایران و آمریکا متمرکز بود.

بخش سوم

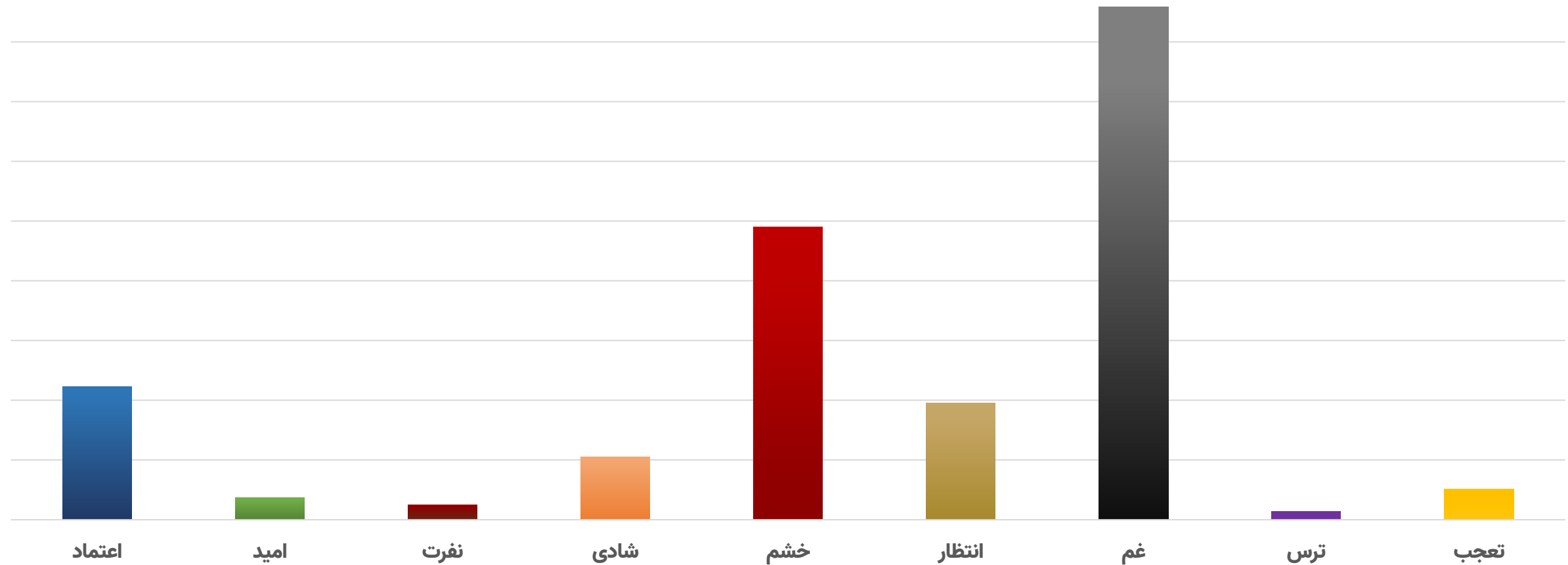

تحلیل احساسات

(احساسات شکل گرفته در افکار عمومی)

مقایسه احساسات شکل گرفته در افکار عمومی

نمودار رادار احساسات

غم؛ احساس غالب و حاصل انباشت هزینه‌های جنگ است. این احساس فاصله معناداری با سایر احساسات دارد و مهم‌ترین شاخص وضعیت روانی افکار عمومی در این بازه است. منشا این غم را نمی‌توان صرفاً **ترس از آغاز دوباره جنگ** دانست. در محتوای کاربران، چند عامل روی هم قرار گرفته‌اند: **یادآوری تعداد شهدا و خسارات جنگ، خستگی از استمرار تنش، فشارهای اقتصادی، بلا تکلیفی درباره آینده و نگرانی از اینکه دوره ۶۰ روزه نتوانسته مسیر روشنی برای پایان پایدار درگیری ایجاد کند.** یکی از متغیرهای مهم تحریک‌کننده غم، **احساس فرسایشی شدن وضعیت** است. کاربران با مقایسه دوره جنگ، آتش‌بس، مذاکره و بازگشت تنش، با نوعی چرخه تکرارشونده مواجه‌اند و همین مسئله احساس «**پایان ناپذیری بحران**» را تقویت کرده است. برخی از پیام‌ها حتی از تعبیرهایی مانند خستگی یا «**افسردگی پس از آتش‌بس**» استفاده می‌کنند؛ یعنی آرامش موقت نیز نتوانسته اطمینان بلندمدت ایجاد کند. عامل دیگر، **تنگه هرمز** است. هرمز در فضای مجازی دیگر صرفاً یک موضوع نظامی نیست؛ به **زندگی اقتصادی و آینده کشور و حتی اقتصاد جهانی** گره خورده است. گزارش‌ها درباره دشواری تردد کشتی‌ها، توقف یا کاهش شدید رفت و آمد تجاری، نفتکش‌ها و احتمال اختلال در صادرات و واردات، غم را از یک احساس سیاسی به **نگرانی ملموس درباره زندگی روزمره** تبدیل کرده است. جریان‌های معاند نیز در تشدید این احساس نقش دارند. بخشی از روایت‌های منتشرشده تلاش می‌کند **هزینه‌های جنگ و فشار اقتصادی را مستقیماً به ناکارآمدی کلی نظام سیاسی** نسبت دهد و از یک نگرانی مشخص درباره جنگ، نتیجه‌گیری‌های کلان سیاسی بسازد.

خشم دومین احساس غالب است و مهم‌ترین متغیر تحریک آن، **افزایش دوباره سطح تهدید پس از پایان یا بی‌اثر شدن چارچوب ۶۰ روزه** است. اظهارات ترامپ، تهدیدهای نظامی، تحولات منطقه و به‌ویژه بحث **تنگه هرمز**، احساس «**ضرورت پاسخ**» را در بخشی از کاربران فعال کرده است. در اینجا باید میان دو نوع خشم تفکیک قائل شد. بخش نخست، **خشم بیرونی و ضد تهدید خارجی** است؛ کاربرانی که معتقدند آمریکا پس از دوره‌ای از فشار و تهدید، همچنان به دنبال تحمیل شروط خود است. در این روایت، هرمز به **نماد قدرت بازدارندگی ایران** تبدیل شده و هرگونه تهدید درباره کنترل یا بازگشایی آن با واکنش تند روبه‌رو می‌شود. بخش دوم، **خشم مطالبه‌گرانه در داخل** است. بخشی از کاربران از مسئولان می‌پرسند دستاورد دوره مذاکره چه بوده و چرا با وجود گذشت زمان، فشار اقتصادی و محدودیت‌های دریایی همچنان ادامه دارد. انتقادهای تند از مدافعان تفاهم‌نامه، به‌ویژه در ارتباط با اظهارات محمدباقر قالیباف، از همین جنس است. این بخش را نباید به‌سادگی ضدنظام تلقی کرد؛ بخشی از آن در میان **کاربران منتقد اما درون‌ساختاری** دیده می‌شود که خواهان پاسخ روشن درباره نتیجه مذاکرات و هزینه‌های تصمیمات سیاسی هستند. جریان معاند در این نقطه تلاش می‌کند **خشم خارجی را به خشم علیه ساختار داخلی تبدیل کند؛** به این معنا که اصل فشار خارجی در حاشیه قرار گرفته و تمام پیامدها به ضعف یا ناکارآمدی مسئولان نسبت داده می‌شود.

اعتماد سومین احساس برجسته است؛ اما این عدد نباید به‌معنای **اعتماد عمومی یک‌دست** تفسیر شود. در محتوای رصدشده، اعتماد عمدتاً در دو مسیر متفاوت دیده می‌شود. مسیر نخست، **اعتماد به توان بازدارندگی و ظرفیت مدیریت بحران** است. بخشی از کاربران تأکید دارند که ایران در دوره جنگ توانسته اهرم‌هایی مانند تنگه هرمز را حفظ کند و در برابر تهدیدهای آمریکا عقب‌نشینی نکند. انتشار اخبار مربوط به کنترل تردد دریایی و پاسخ‌های نظامی، برای این بخش از کاربران عامل تقویت **احساس اقتدار** است. مسیر دوم، **اعتماد مشروط به مسئولان و فرآیند تصمیم‌گیری** است. اینجا فضا کاملاً مثبت نیست. بخشی از کاربران می‌پرسند اگر قرار بوده تفاهم‌نامه به توافق پایدار برسد، چرا اکنون دوباره همان نگرانی‌ها درباره تحریم، محاصره و جنگ مطرح است؟ بنابراین اعتماد موجود، بیشتر «**اعتماد به توان ایستادگی**» است تا اعتماد کامل به نتیجه مسیر دیپلماتیک. همین دوگانگی اهمیت زیادی دارد: بخشی از جامعه ممکن است همزمان به **توان دفاعی کشور اعتماد داشته باشد** اما نسبت به خروجی مذاکرات یا مدیریت اقتصادی بحران انتقاد داشته باشد.

انتظار

اگرچه انتظار از سه احساس اصلی پایین تر است، اما از نظر محتوایی یکی از کلیدهای فهم فضای عمومی است. کاربران در حال پرسیدن «بعدش چه می شود؟» هستند. این انتظار چند محرک مشخص دارد: احتمال واکنش نظامی آمریکا یا رژیم صهیونیستی، احتمال ادامه یا تشدید فشار بر هرمز، وضعیت کشتی ها و نفتکش ها، احتمال میانجی گری جدید و همچنین آینده مذاکرات. در این میان، مطالبه پاسخ به اقدامات نظامی آمریکا اهمیت ویژه دارد. حملات و مواضع ضدایرانی ترامپ، انتظار بخشی از کاربران برای پاسخ متناسب را افزایش داده است. بنابراین انتظار صرفا انتظار برای مذاکره نیست؛ در بخشی از جامعه، انتظار به شکل مطالبه اقدام و پاسخ قاطع ظاهر شده است. این همان نقطه ای است که «انتظار» می تواند در صورت وقوع یک رویداد جدید به سرعت به خشم تبدیل شود.

امید

امید پایین است و نشان می دهد چشم انداز روشنی از توافق پایدار یا کاهش سریع تنش در فضای مجازی شکل نگرفته است. با این حال، امید کاملا حذف نشده و در پیام هایی دیده می شود که هنوز بر نقش میانجی ها و امکان توافق جدید حساب می کنند.

جریان شناسی

بخش چهارم

ابهام و نگرانی از پایان آتش بس و احتمال بازگشت درگیری نظامی

جریان سیاسی

اصولگرا

اصلاح طلب

معاند

ریز مسئله

۱. برجسته سازی پایان مهلت ۶۰ روزه به عنوان پایان دوره تعهدات آتش بس و ضرورت حفظ آمادگی نیروهای مسلح برای مواجهه با دور جدید درگیری
۲. تأکید بر تداوم تهدیدات آمریکا و اسرائیل و تلاش برای القای این گزاره که دشمن همچنان گزینه نظامی را روی میز دارد
۳. بزرگ نمایی توان بازدارندگی ایران و طرح گزینه هایی مانند شکستن محاصره دریایی و خروج از NPT به عنوان پاسخ احتمالی به ادامه فشارها

۱. برجسته سازی پایان آتش بس به عنوان نقطه ای پریسک که می تواند کشور را دوباره وارد چرخه درگیری نظامی کند
۲. طرح این پرسش که آیا پایان آتش بس به معنای بازگشت جنگ است یا همچنان امکان تمديد و ادامه مذاکرات وجود دارد
۳. تأکید بر فشارهای اقتصادی ناشی از تداوم تنش و القای ضرورت استفاده از مسیر مذاکره برای جلوگیری از تشدید بحران

۱. القای وجود سردرگمی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی از طریق برجسته کردن تفاوت میان مواضع دولت درباره فشار اقتصادی و مواضع جریان های نظامی
۲. بزرگ نمایی احتمال تشدید حملات آمریکا و اسرائیل و القای قرار گرفتن کشور در آستانه یک درگیری گسترده تر
۳. برجسته سازی پایان آتش بس به عنوان نشانه شکست دیپلماسی و افزایش احتمال آغاز مجدد حملات نظامی

رویکرد

حمایتی

انتقادی

تخریبی

مشارکت

۴۰٪

۳۰٪

۳۰٪

تبدیل «تفاهم نامه اسلام آباد» به محور مناقشه سیاسی و بی اعتمادی به دستاوردهای مذاکرات

جریان سیاسی	ریز مسئله	رویکرد	مشارکت
اصولگرا	۱. تأکید بر تفاهم نامه اسلام آباد به عنوان یک دستاورد سیاسی و دفاع از تعبیر «سند افتخار و پیروزی» در برابر منتقدان ۲. برجسته سازی بدعهدی آمریکا و تلاش برای القای این گزاره که مشکل اصلی، نه اصل مذاکره، بلکه عدم پایبندی طرف آمریکایی به تعهدات بوده است ۳. بزرگ نمایی دستاوردهای دوره آتش بس و تأکید بر اینکه توقف درگیری، حتی بدون حصول توافق نهایی، یک دستاورد قابل توجه برای ایران محسوب می شود	حمایتی	۴۵%
اصلاح طلب	۱. دفاع از عملکرد مذاکره کنندگان و برجسته سازی موضعی مانند حمایت سید محمد خاتمی از تفاهم نامه برای حفظ اعتبار سیاسی روند مذاکرات ۲. تأکید بر ارزش دیپلماسی و تلاش برای القای این گزاره که تفاهم نامه همچنان می تواند مبنایی برای ادامه مذاکرات باشد ۳. برجسته سازی اهمیت حفظ مسیر مذاکره و جلوگیری از تبدیل پایان مهلت تفاهم نامه به بازگشت مستقیم به جنگ	حمایتی	۳۰%
معاند	۱. القای اینکه اصرار برخی مسئولان بر موفقیت تفاهم نامه، نوعی «سفید شویی» شکست مذاکرات و تلاش برای پوشاندن ناکارآمدی آن است ۲. بزرگ نمایی تناقض میان تعبیر «سند افتخار» و وضعیت موجود و استفاده از این تناقض برای تخریب قالیباف و سایر مدافعان توافق ۳. برجسته سازی اجرا نشدن تعهدات، آزاد نشدن دارایی ها و تداوم تحریم و محاصره برای القای بی نتیجه بودن تفاهم نامه	تخریبی	۲۵%

پیوند خوردن پایان آتش بس با مسئله تنگه هرمز، محاصره دریایی و فشار اقتصادی بر مردم

جریان سیاسی

اصولگرا

اصلاح طلب

معاند

ریز مسئله

۱. برجسته سازی تنگه هرمز به عنوان مهم ترین اهرم راهبردی ایران و تأکید بر اینکه بازگشایی آن باید منوط به اجرای تعهدات آمریکا باشد
۲. تأکید بر ادامه محاصره دریایی به عنوان نشانه بدعهدی آمریکا و القای ضرورت حفظ فشار متقابل از سوی ایران
۳. بزرگ نمایی ناتوانی آمریکا در تصرف یا کنترل تنگه هرمز و تبدیل این موضوع به نمادی از حفظ اقتدار و بازدارندگی ایران
۱. برجسته سازی تأثیر مستقیم محاصره دریایی بر اقتصاد و معیشت مردم و تأکید بر اینکه ادامه تنش هزینه اجتماعی سنگینی ایجاد می کند
۲. تأکید بر ضرورت حل مسئله تنگه هرمز از مسیر مذاکره و القای اینکه ادامه بن بست می تواند فشار اقتصادی را تشدید کند
۳. هشدار نسبت به پیوند خوردن بحران تنگه با پایان آتش بس و تلاش برای برجسته کردن احتمال شکل گیری یک بحران فرسایشی جدید
۱. بزرگ نمایی پیامدهای اقتصادی محاصره و پایان آتش بس و تلاش برای القای اینکه ادامه این وضعیت می تواند جامعه را با فشار اقتصادی و بحران گسترده تری مواجه کند
۲. القای اینکه حکومت با ادامه سیاست تقابل، هزینه درگیری را از ساختار نظامی به زندگی و معیشت مردم منتقل کرده است
۳. برجسته سازی محاصره دریایی به عنوان نتیجه مستقیم شکست مذاکرات و ناتوانی جمهوری اسلامی در مدیریت بحران

رویکرد

حمایتی

انتقادی

تخریبی

مشارکت

%۴۵

%۳۵

%۲۰

تحليل شایعات و اخبار جعلی

بخش پنجم

شایعه

ادعای وال استریت ژورنال مبنی بر آمادگی مخفیانه ایران برای جنگ در حین مذاکره با آمریکا

حمله قریب الوقوع اسرائیل به ایران در کنار حملات به لبنان

تمدید یک ماهه مهلت ۶۰ روزه آتش بس ایران و آمریکا

توضیحات

نشریه وال استریت ژورنال با ادعای استناد به گزارش‌های امنیتی و ادعای شنود ارتباطات مدعی شده است که ایران در دوران مذاکرات و توافقات منطقه‌ای، به جای کاهش تنش، در حال آماده‌سازی برای جنگی گسترده‌تر از طریق تقویت توان موشکی، انتصابات جدید و هماهنگی با جبهه مقاومت بوده است. این ادعاسازی ادعایی و فضاپردازی رسانه‌ای در راستای عملیات روانی استاندارد غربی جهت مقصرنمایی ایران در دادگاه افکار عمومی تنظیم شده است. ارتقای توان دفاعی، انتصابات قانونی سازمانی و حفظ آمادگی نیروهای مسلح حق ذاتی و مصرح هر کشور طبق موازین بین‌المللی برای بازدارندگی در برابر تهدیدات روزافزون آمریکا و رژیم صهیونیستی است. مسئولان کشور بارها اعلام کرده‌اند که آمادگی دفاعی منافاتی با دیپلماسی نداشته و اقدامات رزمی صرفاً جنبه پدافندی و پیشگیرانه در برابر فریب‌کاری و وقت‌کشی طرف غربی دارد

در فضای مجازی ادعایی منتسب به منابع اسرائیلی منتشر شده که مدعی است رژیم صهیونیستی هم‌زمان با ادامه تحولات لبنان، قصد دارد در آینده نزدیک حمله‌ای جدید علیه ایران انجام دهد. بررسی گزارش‌های منتشرشده نشان می‌دهد چنین گزاره‌ای در حد تهدید و گمانه‌زنی رسانه‌ای همیشگی مطرح شده و این لفاظی ارتباطی با پایان یافتن مهلت ۶۰ روزه مداخله و همچنین برای زمان‌بندی یا تصمیم قطعی درباره حمله جدید، سند رسمی و مستقلى ارائه نشده است. از سوی دیگر، گزارش‌های اخیر نیز نشان‌دهنده پیچیدگی محاسبات تل‌آویو درباره گسترش جبهه‌های درگیری است و حتی برخی گزارش‌های رسانه‌ای از تلاش برای توقف یا کاهش حملات در جبهه لبنان حکایت دارند. بنابراین تبدیل یک تهدید یا گمانه‌زنی رسانه‌ای به خبر قطعی درباره حمله قریب‌الوقوع به ایران فاقد پشتوانه کافی بوده و در چارچوب جنگ روانی و تلاش برای ایجاد هراس و ناامنی ادراکی قرار می‌گیرد

در پی رایزنی‌های نخست‌وزیر قطر با وزیران خارجه عربستان، اردن و سوریه درباره تحولات منطقه و تلاش برای کاهش تنش، برخی کاربران این رایزنی‌ها را به‌عنوان نشانه توافق ایران و آمریکا برای تمدید یک‌ماهه مهلت ۶۰ روزه تفسیر کرده‌اند؛ در حالی که محتوای اعلام‌شده از سوی قطر صرفاً بر گفت‌وگو، کاهش تنش و اجرای توافقات موجود متمرکز بوده و هیچ اشاره‌ای به توافق ایران و آمریکا برای تمدید یک‌ماهه نشده است. از سوی دیگر، عباس عراقچی نیز تصریح کرده که مهلت ۶۰ روزه اساساً فرصت برای مذاکره جهت دستیابی به توافق نهایی بوده و آتش بس ۶۰ روزه‌ای وجود نداشته که نیازمند تمدید باشد. بنابراین، تبدیل رایزنی‌های دیپلماتیک قطر برای کاهش تنش به خبر قطعی درباره تمدید یک‌ماهه، فاقد مستند رسمی است و صرفاً یک برداشت و گمانه‌زنی رسانه‌ای محسوب می‌شود

اهداف القای

غیرقابل اعتماد جلوه دادن ایران در فرآیندهای دیپلماتیک، مقصرنمایی ایران در شکست احتمال مذاکرات، ایجاد هراس در کشورهای همسایه و خلیج فارس، مشروعیت‌بخشی به **تحریم‌ها و اقدامات خصمانه آتی آمریکا، القای فریبکارانه بودن رفتارهای دفاعی حاکمیت**

ایجاد هراس از وقوع جنگ قریب‌الوقوع، آسیب‌پذیری و ناامنی مستمر، تشدید فشار روانی بر افکار عمومی، **بی اعتمادسازی به توان دفاعی و تصمیمات نظامی کشور**

توافق قطعی و پنهان میان ایران و آمریکا، ایجاد انتظار کاذب درباره تداوم وضعیت موجود، کاهش حساسیت افکار عمومی نسبت به **تحولات پیش‌رو و بهره‌برداری رسانه‌ای از رایزنی‌های منطقه‌ای برای ساخت روایت تمدید آتش بس**

شایعه

ارائه پیشنهاد جدید آمریکا به ایران درباره تنگه هرمز و تعلیق یک ماهه محاصره

دور زدن تیم مذاکره کننده ایران توسط آمریکا و مذاکره مستقیم با سپاه از طریق نچيروان بارزانی

هماهنگی فرمانده سنتکام با کشورهای منطقه برای حمله به ایران در آستانه پایان مهلت ۶۰ روزه

توضیحات

در پی انتشار گزارشی توسط پایگاه خبری ارم نیوز به نقل از منابع دیپلماتیک غیررسمی، ادعایی مبنی بر ارسال پیشنهاد جدید آمریکا از طریق پاکستان به ایران مطرح شده است که طبق آن تضمین امنیت و عبور بدون عوارض از تنگه هرمز در برابر لغو یک ماهه محاصره و آزادسازی مرحله ای دارایی ها مشروط شده است. این دست اخبار تا زمانی که از سوی مراجع رسمی وزارت امور خارجه و شورای عالی امنیت ملی تأیید نشوند، در حد گمانه زنی های دیپلماتیک و فضا سازی های رسانه ای باقی می ماند. نکته حائز اهمیت این است که حقوق ایران بر تنگه هرمز بر اساس قوانین بین المللی و صیانت از امنیت ملی تعریف شده و منوط کردن لغو محاصره غیرقانونی به امتیازدهی های کوتاه مدت و تعلیق های شرطی، سناریویی برای ابزارسازی از فشار اقتصادی و گرفتن امتیازات ساختاری در قبال گام های موقت است

در پی انتشار گزارشی درباره تماس های محرمانه میان آمریکا و مقام های ایرانی، برخی کاربران مدعی شده اند که آمریکا به دلیل ناتوانی تیم مذاکره کننده ایران در تصمیم گیری، آن ها را کنار گذاشته و از طریق نچيروان بارزانی مستقیماً با احمد وحیدی، فرمانده سپاه، وارد مذاکره شده است؛ در حالی که گزارش منتشر شده صرفاً از نقش بارزانی به عنوان واسطه در انتقال پیام میان طرف آمریکایی و مقام ایرانی خبر می دهد و هیچ مستندی برای ادعای دور زدن تیم مذاکره کننده یا بی اختیاری آن ارائه نمی کند. حتی بر اساس همین گزارش، وحیدی بر حمایت از تیم مذاکره کننده و ادامه مسیر گفت و گو تأکید کرده است. همچنین تعمیم این ارتباط موردی به ادعای وابستگی یا عاملیت احزاب و جریان های کردی برای سپاه، نتیجه گیری سیاسی و فاقد پشتوانه در گزارش مذکور است و نمی توان از وجود یک کانال ارتباطی دیپلماتیک، چنین رابطه ای را اثبات کرد

هم زمان با پایان مهلت ۶۰ روزه تفاهم نامه و انتشار خبر سفر ۱۰ روزه براد کوپر، فرمانده سنتکام، به شش کشور بحرین، عراق، اردن، عربستان سعودی، امارات و سرزمین های اشغالی، برخی حساب های مجازی با تحریف اهداف این سفر مدعی شدند آمریکا در حال نهایی سازی هماهنگی های عملیاتی برای انجام یک حمله گسترده علیه ایران است. اما واقعیت این است که بر اساس بیانیه های رسمی سنتکام محتوای اصلی این دیدارهای دوجانبه متمرکز بر پایش ثبات منطقه ای، امنیت دریانوردی، همکاری های پدافندی معمول و بررسی وضعیت نیروهای آمریکایی مستقر در منطقه بوده است. پیوند زدن سفرهای دوره ای و تعاملات متعارف نظامی آمریکا به اقدام قریب الوقوع علیه ایران، شگردی شناخته شده برای ایجاد تب و تاب روانی، مخدوش کردن امنیت خاطر جامعه و القای انزوای منطقه ای ایران در آستانه سررسیدهای سیاسی است

اهداف القایی

قرار داشتن ایران در موضع ضعف و ناچار بودن از پذیرش طرح های موقت، منوط سازی حقوق مکتسبه کشور به توافق های کوتاه مدت، **ایجاد نوسان روانی در بازار و افکار عمومی، دستکاری محاسبات مسئولان در بازدارندگی دریایی**

منغعل بودن تیم مذاکره کننده و وجود شکاف در ساختار تصمیم گیری کشور، نسبت دادن مذاکرات پنهانی به فرماندهی نظامی، و تعمیم یک ارتباط دیپلماتیک به ادعای وابستگی سازمان یافته جریان های کردی به سپاه

قطعی بودن جنگ مجدد و ایجاد ائتلاف منطقه ای علیه ایران، ایجاد التهاب و هراس در بازارها و افکار عمومی، دستکاری محاسبات مسئولان در پایان مهلت تفاهم نامه، **بازنمایی غیرواقعی از قدرت اجماع سازی آمریکا علیه حاکمیت**

مخاطبان گرامی
می‌توانند در صورت
تمایل برای عضویت در
گروه اتاق رصد فضای
مجازی صداوسیما در
پیام‌رسان بله به
شماره **۰۹۱۳۷۷۶۰۷۵۵**
درخواست عضویت
دهند.

گروه اتاق رصد برای مخاطبان گرامی این امکان را فراهم نموده تا در سریع‌ترین زمان ممکن دسترسی دقیق و جامع به رصد مسائل اقتضائی، فعالیت جریان‌ات سیاسی و خروجی‌های گزارشات محتوایی اتاق وضعیت معاونت فضای مجازی را داشته باشند.

کانال‌های اتاق رصد فضای مجازی

لینک ورود
اقتصادنگار

لینک ورود
هوش نگار

لینک ورود
اندیشه‌نامه

لینک ورود
روایت اول

لینک ورود
رصد شایعات

لینک ورود
مثبت نما

لینک ورود
بازتاب tv

لینک ورود
رصد tv

لینک ورود
چهره‌نامه

لینک ورود
رصد تحولات فلسطین

لینک ورود
رصد فوری

لینک ورود
ترندنگار